

—¿Quines són les previsions de futur al País Valencià a nivell demogràfic?

—La tendència en el futur serà la mateixa que a la resta d'Europa, és a dir, d'equilibri mortaldat-natalitat. No obstant això, cal tenir en compte el fenomen del sud del país, és a dir, Elx, el Baix Vinalopó i el Baix Segura, on les previsions són de continuar amb el creixement demogràfic a causa de la immigració. Cada vegada és més la gent que ve de fora, andalusos sobretot, buscant feina i que en troben. S'hi queden i comencen a tenir fills.

—¿Es pot parlar llavors d'ensorrament de la natalitat? ¿És o no previsible?

—La natalitat en general ja es troba a nivell europeu i això s'ha produït a partir del 1980, que és quan s'ha estabilitzat. Hi ha un salt molt fort i si que es pot parlar d'enfonsament, a més si tenim en compte que del 60 al 75 la població al País Valencià ha crescut tant com en tot el segle. És a partir dels vuitanta quan deixa de créixer llevat de la zona sud del país, que encara continua amb un alt índex de natalitat.

—Per acabar, ¿la situació valenciana té alguna particularitat respecte a la resta dels Països Catalans?

—Crec que són molt paregudes i que el conjunt s'assembla molt a la resta de països europeus. □

EL PRINCIPAT VA CAP A L'ENVELLIMENT

Catalunya: fregant els sis milions

Hi ha un procés d'envelliment de la població del Principat. Aquesta tendència vol ser invertida per la coalició governamental mitjançant una política natalista.

R. A.

Per primera vegada en la història del segle XX la població catalana sembla haver assolit una estabilitat que alguns qualifiquen d'envejable. Entre 1981 i 1986, el nombre d'habitants ha passat de 5.978.414 a 5.978.638. Tan sols un petit augment de 22.224 persones, sempre per sota dels sis milions de la propaganda. Amb una altra novetat important: allò que ha compensat el creixement vegetatiu de la població ha estat el fet insòlit d'haver registrat un balanç migratori negatiu. En cinc anys, han marxat del Principat més de vuitanta mil persones.

Els especialistes interpreten aquesta —momentània— estabilitat de maneres molt diverses. La primera és òbvia: anem cap a un país envellit. Tanmateix, tots coincideixen a assenyalar que «aquest manteniment de la població permet que les consideracions qualitatives passin per damunt de les quantitatives. Així, objectius com la reordenació territorial o la normalització lingüística són plenament compatibles amb un marc d'estabilitat». Això és el que diuen Joaquim Capellades i Manuel Falguera, membres del Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya. També per a la demògrafa Anna Maria Cabré, «aquest és un bon

Aquest és un bon moment per a les polítiques de planificació.

moment per a les polítiques de planificació, de no anar, com sempre hem fet, darrere dels esdeveniments».

Tanmateix, i malgrat que el procés d'envelliment pot no ser tan alarmant com alguns mitjans de comunicació volen fer pensar, en medis persers a la coalició governamental no es veuria gens malament endegar ben aviat po-

lítiques natalistes. En diferents ocasions, el president Pujol s'ha referit a la necessitat «d'anar cap al tercer fill». També és un partit català, la Unió Democràtica de Catalunya, el que està al darrere de la proposta de llei que, en breu, pensa presentar Minoria Catalana al Congrés per tal d'afavorir la natalitat.

Històricament, el comportament demogràfic català —com en certa manera també el de les Illes i el del País Valencià— ha estat un dels més atípics dins el conjunt de l'Estat espanyol. O si més no, força vegades s'hi ha anticipat. Així, i deixant de banda la impressionant taxa de natalitat que es registrà entre 1960 i 1975 —fruit de l'allau migratori—, la baixa històrica de la natalitat catalana comença ja a finals del segle XIX, quasi en el mateix moment que a la resta d'Europa. Però encara més: entre 1945 i 1955 —anys del *baby boom* europeu de postguerra— la natalitat catalana es pot considerar una de les més baixes del món.

La preocupació per la baixa natalitat i la combinació d'aquesta amb els alts contingents d'immigrants que ha rebut el país al llarg del segle han marcat sovint el nostre pensament demo-

gràfic. A *Catalunya, poble decadent*, de Josep Vandellós, escrit el 1935, ara reeditat i prologat per Jordi Nadal, s'afirma que «el moviment autonòmic català ha estat, més que una afirmació optimista de les nostres característiques, una darrera temptativa de defensa d'aquestes enfront de l'amenaça que per a les qualitats racials representa un

Catalunya és un exemple de la integració dels immigrants.

corrent immigratori tan poderós».

Aquesta correspondència entre pensament demogràfic i nacionalisme és corrent en tot el pensament de l'època i cal situar-lo en el context polític i cultural en què va ser escrit. Altrament, com explica Anna Maria Cabré, «hi ha gent que pensa que si la nostra natalitat hagués estat més alta, s'hauria evitat l'allau migratòria. Això, comparat

amb altres països s'ha revelat fals. És un tema polèmic. Però en tot cas, Catalunya és un exemple prou satisfactori d'integració i de conservació de les característiques nacionals. Si es pensa que el 1900 el nostre poble tenia dos milions d'habitants, i en setanta-cinc anys n'ha tingut d'absorbir tres milions, la seva pervivència és miraculosa». □

HI HA DUES PREVISIONS DEMOGRÀFIQUES DIFERENTS

La població de les Illes a l'any 2001

Pròximament es farà públic l'únic treball realitzat sobre les previsions demogràfiques per a les Illes Balears. EL TEMPS n'avança les dades segons les quals, l'any 2001, la població de les Illes serà semblant a l'actual, tot i que hi haurà més vells.

Miquel Payeras

Les previsions demogràfiques per saber quina serà la quantitat de població, es pot dir que comencen amb la realitzada pel catedràtic de Geografia, doctor Bertomeu Barceló, que a la seva tesi doctoral de l'any 69 en fa una amb previsions per a l'any 1980 amb resultats molt ajustats. Últimament

Mallorca comptarà als inicis del segle XXI amb una població molt semblant a l'actual.

aquests tipus de treballs estan d'actualitat a les Illes Balears, sobretot pel que fa a la qüestió de la immigració i com està afectant aquesta i afectarà al conjunt demogràfic de les Illes.

Si bé les valoracions que es fan d'aquest treball solen tenir bastant incidència especialment als mitjans de comunicació, el cert és que no se'n realitzen tantes com seria necessari per a poder tenir una possibilitat de comparança, ja que les diferències entre diversos treballs poden ser significatives. L'únic treball que ara per ara està fet al respecte és el de Maria Antònia Carbonero i Pere Mascaró titulat *Bases per a la planificació de l'acció social a Mallorca. El marc socio-democràtic dels serveis socials a Mallorca*, encarregat pel Consell Insular a Mallorca, i encara no publicat, si bé s'espera la seva presentació pública en data pròxima. Malgrat aquest inicial impediment, EL TEMPS ha tingut accés al conjunt del treball i podem avançar les previsions demogràfiques per a la Mallorca de l'any 2001 que han fet aquests dos autors.

Segons ells, Mallorca comptarà als inicis del segle XXI amb una quantitat de població molt semblant a l'actual. S'hi plantegen dues xifres: una hipòtesi alta i una altra d'hipòtesi baixa. Segons la primera, el total de la població serà de 551.537 habitants, mentre que si es donés el segons cas, és a dir la hipòtesi baixa, la població mallorquina seria de 548.362 habitants.

Si tenim en compte que segons el cens de població de l'any 1986 Mallorca acollia aquest any un total de 548.363 habitants, es pot veure clara-